

HRVATSKI glasnik

Godina XX, broj 2

14. siječnja 2010.

cijena 100 Ft

Foto: Tímea Horvat

Autori prvog pop-rock
albuma Hrvata u Mađarskoj
Andraš Handler i Robert Harangozo

Komentar

Glazbeni bravuri Gradišća

I dovidob je bilo poznato kako su naši mladi, a i stariji talentirani u sviranju, jačenju i plesu, od sjevera do juga Gradišća, a u zadnji tajedni još i dva veliki bravuri su mi potvrdili ovu pretpostavku. Za prvoga smo jur dugo znali u Petrovom Selu, a drugi muzički signal pred kratkim nam se je javio prik interneta iz sridnjega Gradišća. Neka im Bog da zdravlja i veselja, a i strpljenje na ovom muzičkom putu.

Petrovski slučaj ovako izgleda: zam' si talentirane autore, drugačije svirače, ujedno i jačkare prvenstveno iz Petrovoga Sela, pak onda njeve podanike, tovaruše, jednostavno zagrižene Hrvate iz Santova, Hrvatskoga Jandrofa, Unde ter Narde, i dobro je izmiksiraj, dobit ćeš slatki, ukusni, ofriščavajući glazbeni koktel. Iz toga koktela pak izmišaj atraktivni muzički vatromet za doživljaj, za sve prijatelje od instrumentov, i za sve ljubitelje hrvatske riči ter melodijov. No to je Ritam Cafe. Koliko djela, strpljenja, nespokojnih noći i u djelu žrtvovane minute, angažiranost i strast su potribovali mladi ljudi ki su prođući misec tri dane dugo svaki večer na drugom mjestu oduševili i razveselili publiku, mi vanjski promatrači nigdar nećemo doznati, moremo jedino slutiti. Nam je očigledno vik važniji krajnji rezultat, ova šarena ploča kojom smo nagradjeni, odlikovani pred Božićem. Hrvati u Beču 16-oga, Hrvati u Budimpešti 17-oga, a domaćini 18. decembra, u petak, su mogli osvidočiti koliko je moćna muzička bura ka se gnijzdi kod nas, a kad se gane, nesvakidašnje uspjehe spravi skupa i prik granic. Prvi pop-rock album Hrvatov u Ugarskoj rodjen je u Gradišću s Gradišćanskimi Hrvatim, a zbog česa nam srce još dupljasto bedavije tuca, to je to da zviranjkom ovoga cijeloga projekta jedino i isključivo moremo označiti Petrovo Selo. Kad je bas-gitarist, berdaš, dugoljetošnji član Pinka-benda, bivši student zagrebačkoga Filozofskoga fakulteta Andraš Handler prikdao prvi napisani stih Robertu Harangozou (Miški), kompozitoru, klaviristu drugoga poznatoga petrovskog sastava, Pinkice, veljek su se note ganule u glavi. Prvi je pisao, skovao nove riči po svojem iskustvu, znanju, zadovoljstvu, a drugi je stvorio ugodnu melodijsku pratnju. Kad su sve to skupa zasanjali, izbrali su glase, osobe, tako da nisu morali bogzna kako daleko projti, sedmimi i onako su iz našega sela. Autorski par Handler–Harangozo, u aranžmanu Tome Jankovića, na koncu prošloga ljeta i javno je nam otvorio dušu, a mi smo rado prihvatili poziv na putovanje u njegovom ritmu, u njev svit glazbe. Nismo se razočarali. Ritam Cafe je eksplodirao uživo, a polag cedejke sad jur svi moremo još i doma uživati u ovoj kvalitetnoj glazbi. Jedva je minuo ta južnogradišćanski štimung, na netu je postavljen prvi videoklip mladih tamburašev Štrabanci. Koljnofska Gora, Matina kuća, vino črljeno s mladimi virtuozi u pivnici, na slici i jački, u svakom pogledu je pravoda pobjeda. Žoltan, Grga, Franjo, Luka, Marko ki za se kažu da su „tovaruši ziz Koljnofa ki bi cijel čas nek tamburali“, budite naše novo obećanje i naše batrenje. Dakle opet i iznova s ponosom vam najavljujem, potriбно je zapametiti Gradišće. Imamo sad jur Ritam Cafe, i dojdu prestolonasljedniki Štrabanci, za ke ćemo u dogledno vrime sigurno opet čuti!

-Tiho-

„Glasnikov tjedan“

Multikulturalnost prekrasan je pojam koji obuhvaća u sebi snošljivost, prostor i ljude koji su suživotom u miru stvorili trajne vrijednosti neponovljive u svojem izražaju, ali ne samo u vizuri krajolika nego u duhu ljudi, koji su u genima kroza stoljeća bogatili i taložili temelje multikulturalnosti. Multikulturalnost je često i

liberalna parola kojom se maše, ali se ona, zapravo, rijetko živi. I Europa za sebe voli kazati kako je multikulturalna, ali se plaši i referendumima odbija minarete i neuropske religije. Pečuh sebe naziva gradom u kojem su se taložile jedna na drugu kroz njegovu višetisućljetnu povijest latinska, turska, njemačka i mađarska kultura. Gradom u kojem su živjele i žive brojne zajednice različitoga jezika, kultura i vjera. Jedna od njih je i hrvatska. Hrvatska koja Pečuh naziva kulturnom prijestolnicom Hrvata u Mađarskoj. Pečuh je i službeno od 10. siječnja Europska prijestolnica kulture. I dok novinari javne televizije u osvrtu na pečušku multikulturalnost govore kako u gradu žive Srbi, Bunjevci i Šokci, mi Hrvati zabrinuto se pitamo zar smo toliko neprimjetljivi. I portali, kulturni, naše matične domovine potpuno su neobaviješteni o pečuškoj multikulturalnosti i udjelu Hrvata u njoj. Među nizom programskih projekata u godini u kojoj je ovaj multikulturalni grad europska prijestolnica kulture, bilo kako da gledamo, ima malo, premalo hrvatskih sadržaja, s obzirom na broj Hrvata u

gradu i hrvatskih ustanova u njemu, s obzirom na povijest grada koju su i Hrvati djelatno oblikovali. Kultura je najbolja politika. Jest, ali se ta politika ne stvara ad hoc, nego je ona dio strateškoga plana koji je prihvaćen i što ga aktivno živi, a predvodi politička i kulturna elita zajednice. Ako nema strateškoga plana,

onda nas i nema na karti prepoznatljivosti. Jer i danas mislim kako smo slabo lobirali glede svoje nazočnosti i prezentacije hrvatskih vrijednosti u programima Pečuh europska prijestolnica kulture. Kako mjesna, tako regionalna i državna hrvatska scena. Još uvijek ima ulaza koji se mogu iskoristiti. Duga je kalendarska godina pred nama. Davne 1722. godine barun Ivan Makar utemeljio je u današnjoj Anninoj ulici Hrvatsku (ilirsku) školu. Oko 1606. Hrvati su u Pečuhu imali svog župnika Šimuna Matkovića. Grad je to u kojem su živjeli i Pejačevići, školovali se Šenoa i Krleža, rodio se Prica, sakupljao Tordinac, Budimsko predgrađe sredinom 18. stoljeća je hrvatsko. U Pečuhu je 1776. objavljen hrvatski molitvenik koji su u kasnijim desetljećima (stoljećima) slijedila brojna izdanja na hrvatskom jeziku. Tu su i cehovi hrvatskih majstora, biskupi hrvatskog podrijetla utemeljili su velebne knjižnice, i pokopani u njegovim grobnicama. A danas, volimo reći, Pečuh je kulturno središte Hrvata u Mađarskoj!!!

Branka Pavić Blažetin

Iz mađarskog tiska

Državno izborno povjerenstvo ovjerilo narodnu inicijativu Bunjevaca

Kako mediji prenose vijest Mađarske novinske agencije (MTI), Državno izborno povjerenstvo (OVB) na svojoj sjednici ovjerilo je obrazac za prikupljanje potpisa za pokretanje narodne inicijative, čiji je cilj da se etnička skupina Bunjevci prizna kao posebna manjina.

To pitanje nije prvi put pred Državnim izbornim povjerenstvom: 2006. godine Povjerenstvo je već ovjerilo takav obrazac za prikupljanje potpisa, a inicijator je prikupio potreban broj potpisa. Tada se Državno izborno povjerenstvo u svezi s tim obratilo Mađarskoj akademiji znanosti (MTA), a ondašnji predsjednik Akademije obavijestio je Izborno povjerenstvo o mišljenju stručnjaka kako se bunjevačka manjina «u Mađarskoj ne može utvrditi». Prema tome ne postoje razlozi da se prizna kao posebna manjina. Nakon toga Mađarski je parlament odbio narodnu inicijativu kojom bi se broj autohtonih manjina u Mađarskoj proširio s Bunjivcima. Prijedlog je s 18 glasova za, 334 protiv uza sedam suzdržanih odbijen. Predstavnik Bunjevaca zato se ponovo obratio Državnom izbornom povjerenstvu, jer ga je predsjednik Mađarske akademije znanosti (MTA) u pismu obavijestio da je stav Akademije promijenjen.

Nakon toga Državno izborno povjerenstvo na svojoj sjednici održanoj u ponedjeljak, 11. siječnja ove godine, jednoglasno je ovjerilo obrazac za prikupljanje potpisa za pokretanje narodne inicijative. Inicijator ima dva mjeseca da prikupi potrebnih tisuću potpisa.

G. T.

Aktualno

Hrvatski predsjednik Ivo Josipović

Građani Republike Hrvatske nakon drugog izbornog kruga, 10. siječnja, izabrali su kandidata SDP-a Ivu Josipovića za novoga predsjednika Republike Hrvatske.

Hrvatski predsjednik Ivo Josipović treći je predsjednik Republike Hrvatske. Sveučilišni je profesor, saborski zastupnik i skladatelj. Na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu predavao je Kazneno procesno pravo, Međunarodno kazneno pravo i Prekršajno pravo. Član je više domaćih i međunarodnih pravničkih i umjetničkih udruga. Objavio je 85 znanstvenih i stručnih radova u domaćim i inozemnim časopisima i napisao pedesetak skladbi koje izvode ugledni hrvatski i strani umjetnici.

Ivo Josipović rođen je u Zagrebu 28. kolovoza 1957. godine, gdje je završio osnovnu i srednju školu, Pravni fakultet (1980) i položio pravosudni ispit. Magistrirao je na poslijediplomskome studiju kaznenopravnih znanosti (1985), a doktorirao s temom „Pravo o uhićenju i pritvoru u kaznenome procesnome pravu“ (1994). Zastupao je Hrvatsku pred Međunarodnim sudom pravde i Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju. Suradivao je u nekoliko međunarodnih projekata, a kao ekspert Vijeća Europe sudjelovao u valorizaciji zatvora u Ukrajini, Mongoliji i Azerbejdžanu.

Nakon srednje muzičke škole Ivo Josipović nastavio je glazbeno obrazovanje na studiju kompozicije na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Skladao je za različita glazbala, komorne sastave i simfonijski orkestar. Za skladbe je dobio mnogo domaćih i međunarodnih nagrada, uključujući i Nagradu Europske radiounije i diskografsku nagradu „Porin“ 1999. i 2000. godine. Danas njegove skladbe izvode brojni domaći i inozemni solisti i sastavi. Ivo Josipović govori engleski, a služi se i njemačkim jezikom.

Bio je član SKH-a od 1980. godine i sudjelovao u njegovoj transformaciji tijekom demokratskih promjena, kad je i napisao i

prvi Statut SDP-a. Godine 1994. napušta politički angažman i SDP te se potpuno posvećuje pravu i umjetnosti. No politička strast nije se mogla dugo pritižati, pa se 2003. vraća u politiku. Na poziv Ivice Račana postaje nezavisni zastupnik SDP-a u Hrvatskome saboru i potpredsjednik Kluba zastupnika SDP-a. U mandatu od 2005. zastupnik je u Gradskoj skupštini Grada Zagreba, 2007. godine ponovno je izabran u Hrvatski sabor. Ondje je radio u odborima za zakonodavstvo, pravosuđe i Ustav, poslovnik i politički sustav te bio član Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa. Lani se i formalno vratio u članstvo SDP-a. Bio je kandidat SDP-a na izborima za predsjednika Republike Hrvatske. Oženjen je i otac osamnaestogodišnje kćeri.

Ivo Josipović dobio je potporu 60,26% birača, izašlih na izbore

U nedjelju, 10. siječnja, građani Republike Hrvatske izabrali su svoga novog predsjednika. Nakon dva izborna kruga: u prvom je sudjelovalo 12 kandidata, u drugi su ušla dva nezavisni kandidata: Milan Bandić i Ivo Josipović, kandidat SDP-a Josipović je dobio potporu od 60,26% birača, a Milan Bandić 39,74%. Josipović je osvojio 1,339.385 glasova, a Bandić 883.222 glasa birača. Na petim izborima za hrvatskoga predsjednika na 6863 biračka mjesta glasovalo je ukupno 2,253.570 birača, što je 50,13 posto od ukupnoga broja upisanih birača. Važećih je listića bilo 98,64 posto. Josipović će biti treći hrvatski predsjednik, mandat će mu trajati do 2015, a dužnost će preuzeti u četvrtak, 18. veljače, kada istječe drugi petogodišnji mandat sadašnjemu predsjedniku Stjepanu Mesiću.

„U ovim trenucima pobjede iskreno zahvaljujem što ste izašli na ove izbore i prepoznali moj program Nove pravедnosti. Zahvaljujem svim građanima, bez obzira za koga su glasovali. Pobjedili smo! Pobjeda nije samo moja. To je pobjeda svih poštenih ljudi. Pobjeda koju slavimo svi. Svaki građanin ove zemlje večeras je pobjednik jer duboko vjerujem u to da je svačiji cilj bolja Hrvatska. Duboko vjerujem da svi želimo živjeti u zemlji u kojoj se rad plaća, a kriminal kažnjava, u zemlji socijalne sigurnosti i jednakih šansi za sve. Posebno se obraćam građankama i građanima koji nisu glasovali za mene. Bit ću i vaš predsjednik! Želim spajati, ne razdvajati. Stojim ovdje pred svima vama, bez obzira za koga ste glasovali, svima pružam ruku i kažem: služiti ću vam, služiti ću

Hrvatskoj. Objavljujući svoju kandidaturu, istakao sam kako želim europsku Hrvatsku. Hrvatska će biti jedna od sjajnih zvijezda na europskom nebu. Ne samo po članstvu u EU-u nego i po vrijednostima koje zastupamo: ljudska prava, prava nacionalnih manjina, vjerske slobode, demokracija i sloboda, radnička prava i socijalna pravda, kultura, obrazovanje i ekologija, neke su od najvažnijih«, kazao je Josipović. Novoizabrani hrvatski predsjednik podsjetio je i na glavne elemente svog izbornog programa Nova pravедnost, u kojem je naglasak stavljen na stvaranje pravédnoga društva i suzbijanje korupcije i kriminala.

bpb

Nj. E. dr. Ivo Josipović
predsjednik Republike Hrvatske
Zagreb

Poštovani gospodine predsjedniče,

Koristim se ovom prigodom da Vam osobno, te u ime hrvatske manjinske zajednice u Mađarskoj ujedinjene u Hrvatskoj državnoj samoupravi, uputim iskrene čestitke povodom Vaše uvjerljive pobjede i poželim uspješan predsjednički mandat.

Svjesni smo odgovornosti koju nosi uloga trećega hrvatskog predsjednika, jednako kao i složenosti trenutka, ali istinski vjerujemo u snagu i odlučnost da provedete zacrtane programe razvitka na dobrobit i za uspješan napredak naše matice zemlje – Hrvatske.

Vjerujemo da ćete u svojim namjerama da na dostojanstven i europskim standardima primjereni način vodite Hrvatsku, još jednom potvrditi njezinu pripadnost europskomu kulturnom, gospodarskom i političkom krugu, te ju već na samom početku Vašeg mandata i formalno uvesti u članstvo Europske Unije.

Hrvati u Mađarskoj predstavljaju prepoznatljivu i cijenjenu autohtonu manjinsku zajednicu i bilo bi nam drago da prilikom Vaših budućih državnčkih susreta u Mađarskoj i nas posjetite, upoznate se s našim radom, uspjesima i potrebama. Neraskidive veze Hrvata u Mađarskoj s maticom zemljom oduvijek su i uvijek će snažno povezivati naše dvije domovine.

Budimpešta, 11. siječnja 2010.

**Uz najbolje želje, s osobitim
poštovanjem**

Mišo Hepp
predsjednik

Najviše se raspravljalo o gorućim problemima hrvatskih medija u Mađarskoj

Sukladno odredbama Pravilnika o organizaciji i radu, 19. prosinca 2009. godine u Budimpešti je održana posljednja redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave, koja je ovoga puta upriličena u Croaticinoj novoj zgradi (Ulica Nagymező 68), stoga da se članovi Skupštine upoznaju s novim prostorom neprofitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost.

Premda je ostvaren najslabiji odaziv u 2009. godini, jer se odazvalo oko dvije trećine izabranih članova, pošto je HDS-ov predsjednik utvrdio da postoji kvorum, prišlo se dopuni odnosno prihvaćanju predloženoga dnevnog reda. Na samom početku Mišo Hepp čestitao je Antunu Vidakoviću, Ženskomu pjevačkom zboru Augusta Šenoje i KUD-u «Veseli Gradišćanci» na visokim državnim odličjima i priznanjima kojima se, kako reče, može ponositi cijela hrvatska zajednica u Mađarskoj.

Prije rasprave na temu predloženog dnevnoga reda, razmotreno je aktualno goruće pitanje o položaju manjinskih televizijskih emisija, odnosno onemogućavanju da od nove godine snimaju nove emisije, pa će rad manjinskih uredništava uglavnom biti sveden na ponavljanje već emitiranih priloga.

Nakon dramatičnih riječi proteklih mjeseci, stanje nije nimalo bolje. Sve skupa imat će mogućnost za snimanje mjesečno 1,5 dana, odnosno za 3–4 priloga. Po zakonu za sve ono što je udaljenije šest sati od odredišta, ne mogu isplatiti dnevnicu, a to znači da osim Baranje, Podravine, i djelomično Bačke, Hrvatska kronika ostale regije neće moći posjećivati, odnosno pokrivati – reče Ivan Guban u ime Uredništva Hrvatske kronike. Dodavši da su sve manjinske redakcije manje-

više u sličnoj situaciji. MTV neće trošiti na to za što dobiva novac, stoga bi rješenje bilo da se manjinske redakcije odnosno emisije ubuduće namjenski financiraju – reče Guban.

Unatoč uvjeravanju predsjednika Miše Heppa da je učinjeno sve što je u našoj moći, da su i Hrvatska državna samouprava, ali i Forum državnih manjinskih samouprava nadležnima uputili pismene prosvjede, pri čemu su se putem medija obratili i mađarskoj javnosti zahtijevajući da se to pitanje što prije riješi, bilo je i drugih mišljenja (zastupnici dr. Franjo Pajrić, Stipan Karagić) po kojima ne bismo smjeli asistirati slici koja stvara dojam da je sve u redu, zato je potrebno jače se boriti za svoja elementarna prava. Na koncu je Skupština prihvatila odluku da će pričekati do kraja siječnja, a ukoliko ne bude rješenja, onda će na svojoj idućoj sjednici razmotriti druge mogućnosti, uključujući i obraćanje međunarodnom forumu zbog nepoštivanja zajamčenih prava. Međuvremeno ponovno će se obratiti i Hrvatskome saboru, tražeći potporu matične zemlje. U nastavku su jednoglasno prihvaćena već uobičajena izvješća predsjednika i dopredsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješća o izvršenju odluka kojima je rok istekao, te odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik.

Jednoglasno su donesene i odluke o okvirnim iznosima i smjernicama proračuna HDS-ovih ustanova za 2010. godinu prema zakonu o državnom proračunu, te o planu unutarnjeg nadzora HDS-a i njegovih ustanova za ovu godinu.

Na pitanja koja se iznova postavljaju već mjesecima, pod „raznim“, ali na zatvorenoj sjednici, što u tome slučaju određuje zakon, opet se raspravljalo o izvješću u svezi s kup-

njom i prodajom Croaticinih nekretnina (u Ulici Nagymező pod brojem 49, odnosno 68). Skupština je donijela još nekoliko odluka, među njima da se Đursko-mošonsko-šopronskoj županiji dodijeli milijun forinta potpore za profesionaliziranje rada, da se Croatici dodijeli dva milijuna forinta za kupnju namještaja u novu zgradu, te o premiji predsjednika HDS-a za 2009. godinu u iznosu od 1,493 milijuna forinta bruto.

Novinar Hrvatske emisije Mađarskog radija Andrija Pavleković iznio je neke probleme oko položaja hrvatske redakcije, koja je proteklih godina od pet zaposlenih i pet vanjskih suradnika stigla do tri zaposlena i jednog vanjskog, ukazavši na potrebu kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog plana. Negodovao je i zbog toga što se, za razliku od „većinske redakcije“, od manjinskih redakcija traži izvješće o slušanosti hrvatske emisije, što nije u redu iako oni pokrivaju sve hrvatske regije i sva hrvatska naselja.

Na primjedbu glavne i odgovorne urednice Hrvatskoga glasnika Branke Pavić Blažetin da se samo pola toliko posvetilo i problemima tjednika, koji je u vlasništvu HDS-a i SHM-a, koliko se govorilo o radiju i televiziji, danas bi situacija bila znatno bolja. Skupština je donijela odluku da se zaduži ravnatelj Croatice Čaba Horvath da za sljedeću sjednicu izradi nacrt za razvijanje Hrvatskoga glasnika. Posljednja Skupština 2009. godine, u predbožićnom raspoloženju, završila je čašom pjenušca za sretniju i uspješniju novu godinu.

bpb

BUDIMPEŠTA – Ministar bez lisnice odgovoran za usuglašavanje društvene politike ovih je dana u svom priopćenju obavijestio javnost o iznosu državne opće potpore koja će se dodijeliti mjesnim i područnim manjinskim samoupravama za 2010. godinu. Kako ističe Péter Kiss, u skla du s odredbama Vladine uredbe 375./2007. (XII.23), opća potpora za mjesne manjinske samouprave određena je u iznosu 565 730 forinta (lani 570 700 Ft), a za područne manjinske samouprave 884 230 forinta (lani 892 000 Ft). Unatoč uvjeravanjima da se potpora neće skraćivati, vidljivo je kako je opća potpora znatno, ali ipak smanjena u odnosu na prošlu godinu. K tome će sve one manjinske samouprave koje su do 1. prosinca 2009. godine predale molbu dobiti dodatnu potporu prema obavljanju javnih zadaća.

U Parlamentu uručene nagrade za manjine

U nazočnosti visokih državnih dužnosnika, predsjednika Republike Mađarske Lászla Sólyoma i predsjednika Parlamenta Béle Katone, u povodu Dana manjina, 18. prosinca 2009. u Kupolnoj dvorani Mađarskog parlamenta svečano su uručene nagrade za manjine 2009. godine.

Među uzvanicima svečanosti bili su i veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandić, predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp, počasni predsjednik HDS-a i počasni konzul Republike Hrvatske dr. Mijo Karagić, umjetnički voditelj undanske Hrvatske kulturne udruge „Veseli Gradišćanci” Štefan Kolosar te župnik Štefan Dumović, također dobitnik manjinske nagrade.

U svome pozdravnom govoru ministar za društveno-politička pitanja Péter Kiss, među inim, rekao je: Temeljni idejni sadržaj zasnovan je prije 16 godina usvojenim zakonom o manjinama, prema kojem je za domaće manjinske zajednice poradi ostvarenja kulturne autonomije i njezina proširenja osigurano načelo pozitivne diskriminacije i na polju manjinske prosvjete i kulture. Drago mi je što iste nagrađene osobe možemo pozdraviti među nazočnim gostima, koje su svojim radom stekle čast u širem krugu i na državnoj razini. Današnji dobitnici koje ovdje slavimo svi su graditelji i organizatori. Dobro znam da je njihovo djelovanje povremeno veoma teško. Zahvaljujem vam na ustrajnosti i želim da pri daljnjem djelovanju smognete više

snage i izdržljivosti. Nadam se da ćete od svojih zajednica steći dosta potvrda za sve ono što činite jer su to istaknute vrijednosti. Svi ste svojim djelatnostima, preuzimajući na se društvenu ulogu snaženja nacionalnog identiteta, i dosada dali primjer solidarnosti, suradnje i poštenog patriotizma. Odsrca želim da s dosadašnjom energijom, neumornom odlučnošću u službi domaćih manjina i cijele Mađarske još dugo nastavite svoju hvalevrijednu djelatnost.

Zatim je ministar Kiss uručio odličja, među njima i nagrade za manjine. U ime „Veselih Gradišćanaca” nagradu je preuzela predsjednica hrvatske civilne kulturne udruge „Veseli Gradišćanci” Anamarija Hanis-Gáti. Pri obrazloženju je naglašeno da je ta udruga nedavno u Undi slavila svoju 35. obljetnicu postojanja. Utemeljila je uspješnu folklornu plesnu družinu s tamburaškim sastavom. Osim toga Undanci imaju svoj mješoviti zbor i kazališnu družinu. „Veseli Gradišćanci” svojim koreografijama te umješnošću tamburaša oživili su mjesne narodne običaje, svoje pučke i crkvene pjesme, stoga su zaslužni dobitnici i kvalifikacije Zlatnoga stupnja. Neizostavni su sudionici svekolikih tuzemnih i inozemnih folklornih festivala te drugih kulturnih priredaba.

Na visokome državnom priznanju „Veselim Gradišćancima” u ime našeg uredništva i ovaj put odsrca čestitamo!

M. Dekić

BUDIMPEŠTA – U HOŠIG-ovoj se auli 15. siječnja 2010. s početkom u 17 sati, priređuje svečanost predaje vrpce 12. razredu. Maturalnu će vrpcu primit sedamnaest učenika i njihova razrednica Marija Šajnović.

PEČUH – Orkestar „Vizin”, u suradnji s KUD-om „Tanac”, 29. siječnja u pečuškom Domu omladine organizira maskenbal i plesačnicu. Ulaz samo s maskom. Goste bala zabavljat će Orkestar „Vizin”.

Na pomolu suradnja grada Đakova i pečuške Hrvatske samouprave

U sklopu pripreme programa za 2010. godinu i projekata za koje je Hrvatskoj samoupravi grada Pečuha od menadžmenta Pečuh – europska prijestolnica kulture dodijeljena namjenska svota od sedam milijuna forinti, pečuška Hrvatska samouprava, na čelu s dr. Ivicom Đurokom, ovih mjeseci pregovara s partnerima u Hrvatskoj. Tako je početkom prosinca izaslanstvo grada Đakova, na čelu s dogradonačelnikom Ivicom Mandićem, posjetilo Pečuh i sastalo se sa zastupnicima pečuške Hrvatske samouprave. Sastanku su se odazvali Ivica Đurok, Antun Vidaković i Đuro Franković, a iz Đakova sastanku je sudjelovao i Mirko Čurić, kulturni djelatnik, a s Đakovčanima je bio i Josip Cvenić, tajnik Matice hrvatske Osijek.

Đurok je upoznao goste s planovima među kojima je knjigoizdavačka djelatnost, CD izdanje pjesama Josipa Gujaša Đuretina u interpretaciji Slavena Vidakovića, te više izložaba, konferencija i koncert Željka Bebeke, te naglasio kako će u ostvarivanje programa uz Hrvatsku samoupravu biti uključen i KUD Tanac i HDS. Priredit će se i Tjedan Hrvatske, pa Đurok smatra kako u tom tjednu osim dosadašnjih partnera, Osijeka, Pule, Zagreba, Vukovara i Splita, može svoje mjesto naći i Đakovo.

Đakovački dogradonačelnik naglasio je dobru suradnju dviju biskupija, Pečuške i Đakovačke, kazavši kako je Đakovo zainteresirano za predstavljane kulturnih vrijednosti Đakovštine. Kraj odlikuje i narodni običaj „ljelje” iz Gorjana koji je od ove godine na UNESCO-ovoj listi nematerijalne kulturne baštine, bogata zbirka gradskoga muzeja, Đakovački vezovi, susreti kritičara, književne veze s Pečuhom, časopisom Jelenkor i Maticom hrvatskom Pečuha, a istakli su kako nude pretisak izdanja knjige Nikole Tordinca objavljene 1986. godine, Narodni običaji bošnjačkih Hrvata u okolici Pečuha. Spremni su i ugostiti Hrvatsko kazalište iz Pečuha. Oni su sve te projekte spremni uvrstiti u proračun grada za 2010. godinu. Gosti su ponudili odličan folklor kroz nastup KUD-a „Tena”, ukazali na mogućnost suradnje u sklopu Strosmyerovih dana, ponudili rock sastav „Nova”, izložbu slavonskih „otarak”, etnološke postavbe, svoje akademske umjetnike; kipare i slikare, suradnju na polju športa, školstva, kulture... Naglasili su kako su ovo tek razgovori i početne točke razmišljanja, i kako svojim programima žele u sklopu projekta Pečuh – europska prijestolnica kulture predstaviti Republiku Hrvatsku kao zemlju kulture i ljudi koji cijene i sebe i svoje, ali i tuđe.

Sastanak je protekao u razmjeni mišljenja, a konkretni će se oblici suradnje dogovoriti.

Dobitnica županijskoga priznanja Šičanka Ana Jušić-László

Županijska samouprava Željezne županije od 2000. ljeta dodiljuje priznanje istaknutim osobama koje dugoljetnim svojim djelom, angažmanom obogaćuju i daju posebni sadržaj manjinskomu

žitku. Lani u monoštorskom Hotelu Lipa četirmi su prikzeli nagradu za manjine, med njimi Gradišćanska Hrvatica Ana Jušić-László. Rodjena Šičanka je mlada pedagoginja povijesti i glazbenoga odgoja u četarskoj Osnovnoj školi i peljajuću ulogu ima u svojem rodnom selu u spašavanju kulturnih vridnosti. U svoji lokalno-povijesni istraživanji većputi je obradila običaje, karakterističnosti ovde živećih Hrvatov. Postala je kantorica Hrvatskih Šic i 1997. ljeta je osnovala mjesni jačkarni zbor Slavuj, kojega odonda i pelja. Redovno diozima u različiti kulturno-obrazovno i općinski suradnja s matičnom zemljom i susjednom Austrijom. Na županijskoj svetačnosti je slavljenci s pjesmom čestitala nje domaći zbor Slavuj, koji u zadnje vrime na sve već mjesti svenek i nanovič oduševljuje brojnu publiku.

SERDAHEL, GORIČAN – Predsjedništvo serdahelskoga ribolovnog društva 9. siječnja gostovalo je kod prijateljske organizacije u Goričanu. Pomurski predstavnici bili su pozvani na svečanu skupštinu međimurske organizacije. Prema izvješću tajnika serdahelskoga ribolovnog društva Stjepana Turula, prilikom posjeta razgovaralo se o daljnjoj suradnji između dvaju društava, te je upućen poziv na serdahelsku skupštinu, 23. siječnja 2009.

KEMLJA – Hrvatska manjinska samouprava dotičnoga sela Vas srdačno poziva na Hrvatski bal 13. februara, u subotu, u mjesni dom kulture. U programu nastupaju domaće kulturne grupe: jačkarni zbor Mali Dunaj, KUD Konoplje i mali tamburaši. Svira István Vörös.

UMOK – Hrvatska manjinska samouprava Umoka i Hrvatsko kulturno društvo „Kajkavci“ organiziraju Hrvatski bal 22. januara, u petak, početo od 19 uri u Panzionu Tornácós u Hečki. Bal otvara Hrvatsko

Europska prijestolnica kulture – Pečuh 2010

Svečanom otvorenju Europske prijestolnice kulture – Pečuh 2010 nazočili su i ministar kulture Republike Hrvatske Božo Biškupić u društvu državnih tajnika Nine Obuljan i Zorana Šikića, te voditelji diplomatskih predstavnika Republike Hrvatske u Mađarskoj, veleposlanik Ivan Bandić i generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov, a uime Hrvata u Mađarskoj predsjednik HDS-a Mišo Hepp.

„Grad bez granica“

Grad kulturnoga nasljeđa, star preko dvije tisuće godina, grad brojnih narodnosti, jezika, jedan je od najzanimljivijih i najzbudljivijih mađarskih gradova u svojoj tisućljetnoj multikulturalnosti. U vrijeme utemeljenja sveučilišta 1367. godine kultura je bila latinska, u 17 stoljeću turska, u 18 stoljeću pretežito njemačka i latinska, a u 20. stoljeću pretežito mađarska. Povijest razdoblja i različitost kultura simbolizira i džamija, ostatak iz turskoga doba na glavnome gradskom trgu, prepoznatljivi simbol grada čiju kupolu krasi turski polumjesec i katolički križ. I nema Pečuh tek prošlost bogatu, nego i sadašnjost pa i budućnost. Grad je to mladih, s preko 40 tisuća studenata. U gradu žive pripadnici brojnih manjinskih zajednica. Pečuh je jedan od najznačajnijih kulturnih središta s nizom manjinskih ustanova, sa školama na materinskim jezicima, društvima, udrugama Nijemaca, Hrvata i Cigana u Mađarskoj. To je grad Janusa Pannoniusa, Vilmosa Zsolnaya, Vasarelya, Csontvárya, Ameriga Tota...

Pečuh je prvi mađarski grad koji nosi naslov Europska prijestolnica kulture, dobio onovremeno u jakoj konkurenciji gradova kandidata. Odlukom Europske komisije od 13.

studenoga 2006. godine tu titulu Pečuh dijeli s turskim Istanbulom i njemačkim Essenom. Pečuh se diči svojom otvorenošću, te je i moto cijeloga projekta „Grad bez granica“. Projekt Pečuh – europska prijestolnica kulture 2010 težak je pedesetak milijardi forinti, od čega će se tek dvije milijarde utrošiti na programske sadržaje, a ostali dio sredstava na velike projekte, marketing, razvoj hotelske ponude i cestovne infrastrukture. Infrastrukturni radovi izgradnja: Koncertne dvorane sa sadržajima kongresnog centra; Regionalnog središta izvrsnosti – knjižnice i centra znanja, Kulturni kvart Zsolnay; Obnavljanje ulice muzeja; Obnavljanje javnih trgova i parkova. Danas, nakon svečanog otvorenja i ulaska u godinu kulture, Pečuh izgleda kao jedno veliko gradilište, pomalo kaotično i nesređeno, ali njegovi su stanovnici puni nade kako će upravo duhom i sadržajima opravdati dobiveni naslov te kako će infrastrukturni objekti biti zgotovljeni ove godine. Jer kako je i na svečanom otvaranju kazao mađarski premijer Gordon Bajnai, od danas Mađarska ima dva glavna grada, osim Budimpešte, i Pečuh. On je izrazio nadu kako će ova godina i Pečuh ostaviti značajan trag na europskoj karti kulture, promičući ne samo grad nego i regiju pa i državu Mađarsku.

Pečuh, vrata prema Balkanu

Pečuh, simbolizira poveznicu kultura između Istoka i Zapada, istodobno dotičući središte Europe. Danas promiče koncept gradskog razvitka u svrhu kreativnog razvoja u gradu, sa širom konotacijom južnog Zadunavlja i snažnim iskorakom prema razvitku dvaju osnovnih sektora – kulture i turizma. U koncentričnim krugovima koji obilježavaju

dosege onoga što je srž projekta grada – kulture 2010. god., a šire se daleko izvan najužih granica samoga grada, nalazi se i prostor Hrvatske. Pečuh njeguje dugogodišnje veze s gradovima kao što su Osijek, Zagreb, Samobor, Pula, Đakovo, Split i Rijeka. Specifičnost postojanja nacionalnih i etničkih manjina na prostoru južnog Zadunavlja ističe značenje njihove uloge u povezivanju s njihovim matičnim državama, a u okviru aktivnosti koje organizatori objedinjuju u projekt Južni kulturni kontakti (obuhvaća Sloveniju, Hrvatsku, BiH, Srbiju, Rumunjsku).

Službenim otvaranjem projekta Europske prijestolnice kulture, 10. siječnja, grad Pečuh nastavlja i dosada poznatu koncepciju godine posvećene jednomu ciljanom području – 2006. god. to je bilo u okrilju kulturne baštine, 2007. god. obrazovanja i učenja, 2008. god. kulture zaštite okoliša i zdravlja, a 2009. god. religije.

Od 10. siječnja Pečuh je europska prijestolnica kulture uz Istanbul i Essen

Ceremonijom svečanog otvaranja, kojoj je nazočilo petnaestak tisuća ljudi, prikazana je kroz kratke umjetničke iskaze prošlosti Pečuha od rimskoga doba do danas, a među izvođačima našli su se i članovi KUD-a Tanac iz Pečuha i Orkestar Vizin koji su sudjelovali u koreografiji prikaza dolaska Mađara u ove krajeve. Više od 350 programa, što u gradu što u okolici, preko 200 dodatnih programa u suradnji s različitim civilnim udrugama i gradovima u okruženju jest brojka kulturnih i inih događanja u godini koja je pred nama. Festivali, koncerti, promocije, znanstveni skupovi, folklorni susreti... Organizatori očekuju oko milijun ljudi u grad, od čega oko 30% stranaca.

Ministar kulture Republike Hrvatske nazočio svečanosti otvaranja

Kako saznaje Hrvatski glasnik, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske uključit će se u projekt „Europska prijestolnica kulture – Pečuh 2010” s nekoliko kazališnih, izložbenih i glazbeno-scenskih programa. Izložba „Suvremeno hrvatsko kiparstvo” predstaviti će se u Pečuhu, u reprezentativnom izložbenom

Božo Biškupić, ministar kulture Republike Hrvatske, u društvu Miše Heppa, predsjednika HDS-a, i Slavena Vidakovića, ravnatelja Hrvatskog kazališta

prostoru Centra Cella Septhitora, i to u trajanju od 5. do 31. listopada 2010. godine. Biškupić je na kratkom sastanku s predstavnicima hrvatske manjine održanom u pečuškom Hrvatskom kazalištu, kojem su u ime Hrvatskog kazališta sudjelovali ravnatelj Slaven Vidaković i bivši ravnatelj Antun Vidaković, predsjednik HDS-a Mišo Hepp i predsjednik pečuške Hrvatske samouprave Ivica Đurok, rekao kako će se Hrvatska predstaviti u Pečuhu ove godine dvjema izložbama. Izložbom suvremenoga hrvatskog kiparstva i suvremenoga hrvatskog nakita, predstavama kazališta Exit i Malom scenom, nastupom pijanistice Martine Filjak i nastupom hrvatskoga gajdaškog orkestra. Kako reče Božo Biškupić, Hrvatska je obećala punu podršku i ministru Hilleru, naravno, i pečuškom gradonačelniku. Spomenuo je i izložbu o Vučetiću koju će predstaviti Hrvatska matica iseljenika, te kako osječka galerija priređuje izložbu hrvatskih suvremenih umjetnika. Uz to je naglasio kako su obećali organizatorima pomoć, ako što izostane, ne uspije, Hrvatska će pomoći i uskočiti s programima. Hrvatskoj je itekako važno uspjeh projekta, ponosni smo što je Pečuh nositelj ove titule, drago nam je jer ovdje živi i brojna hrvatska zajednica koja daje značajan doprinos životu i radu, a posebice kulture u gradu Pečuhu. Biškupić je hrvatsko-mađarsku suradnju ocijenio izvrsnom i na političkom i na kulturnom planu. Na pitanje o mogućnostima obnove i proširenja Hrvatskog kazališta uz potporu dviju vlada, Biškupić je kazao: „I na zajedničkoj sjednici dviju vlada u Barči spomenuo sam projekt Hrvatskog kazališta kao jednog od važnih čimbenika zajedničke suradnje i kulturnog života. Zahvatila je svijet financijska i gospodarska kriza, nadam se kako ćemo svi iz toga izaći živi i zdravi te još bolje očvršćeni i da će ovaj projekt zaživjeti uskoro.”

Izrazio je zadovoljstvo time što će hrvatski umjetnici biti nazočni u Pečuhu tijekom godine, pa će tako europska i svjetska javnost moći upoznati dosege hrvatske kulture. Nazočnost hrvatskih umjetnika u Pečuhu priznanje je hrvatskoj kulturi koja pripada krugu srednjoeuropskih zemalja, rekao je Biškupić. On je knjižnici pečuške hrvatske škole poklonio preko dvjesto knjiga, a dogovoreno je da će se i dalje odvijati intenzivna suradnja između predstavnika hrvatske zajednice u Pečuhu i Ministarstva kulture.

Pečuh, kulturno središte Hrvata u Mađarskoj

U Pečuhu, gradu s dvjestotinjak tisuća stanovnika, živi brojna hrvatska zajednica. To je kulturno i prosvjetno, znanstveno, kazališno i informacijsko središte Hrvata u Mađarskoj koji su kroz tristotinjak godina ostavili snažan pečat na ovome gradu, a oblikuju ga i danas čuvajući hrvatsku duhovnost i hrvatski jezik u njemu. Grad je to hrvatskih biskupa, književnika, graditelja i slikara i kipara (August Šenoa, Miroslav Krleža, obitelj Pejačević, Zlatko Prica...), u doba ilirskog preporoda, 24. travnja 1839, utemeljena je Čitaonica ilirske mladeži... Danas u Pečuhu djeluje Hrvatski klub Augusta Šenoa, Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleže, Hrvatsko kazalište, u sklopu Instituta za slavistiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Pečuhu Odsjek za hrvatski jezik i književnost, Ogranak Matice hrvatske Pečuh, niz hrvatskih civilnih udruga, Hrvatska samouprava, politički organ Hrvata u Pečuhu na gradskoj razini, sjedište je ovdje državnih programa na hrvatskom jeziku pri Mađarskom radiju i Mađarskoj televiziji...

bpb

Zagrebački Teatar Exit ponovno u Budimpešti

Poslije prethodnoga gostovanja – 17. studenoga 2009. – u našoj budimpeštanskoj školi s kazališnom predstavom za djecu i odrasle „I drvo je bilo sretno“ Teatar Exit iz Zagreba, u organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti te suorganizatore: budimpeštanske hrvatske manjinske samouprave V. i VII. okruga, iznova je gostovao u mađarskoj metropoli.

Ovaj put je glumačka družina 21. prosinca 2009., u kazalištu „Új Színház“ za ljubitelje kazališne scene predstavila atraktivnu kazališnu predstavu, uspješnicu redatelja Saše Anočića „Kauboji“.

Odista je bilo tako kao što je navedeno u pozivnici Veleposlanstva: „garantiramo Vam vrhunsku zabavu s odličnom glumom, glazbom, pjesmom i plesom“. Dvorana spomenutoga mađarskog kazališta bila je prepuna lju-

bitelja kazališne riječi, što ništa bolje ne svjedoči od učestaloga glasnog smijanja i pljeska jer su kazališni monolozi i dijalozi, jednako kao i pjesme, bili titlovani.

U prvom dijelu gledatelji su mogli uživati u veoma zanimljivom predstavljanju osam osoba, glumaca koji su odgovarali na pitanja voditelja scenografije, zapravo s istovjetnim ciljem: napraviti kaubojsku predstavu. Tih osam likova, osam karaktera pratimo otpočeka, tj. od audicije pa sve do konačnoga proizvoda – premijere.

Svi ti akteri (uglavnom gubitnici) tijekom rada na predstavi razvijaju svoje životne priče utječući neminovno jedni na druge. Predstava ima manire najkласičnijeg mjuzikla, a nadamo se da prati (možda čak i nagrađuje) dosadašnju eksitovsku estetiku – kazuje redatelj Saša Anočić.

Kazališna kritičarka Pavlica Bajsić nadovezujući se na drugi, zapravo glavni misaoni dio vesternskih priča rado čitanih na stranicama šund-romana u djetinjstvu, kaže: „Ova trupa sandžana je od ljudi koji poput bova plutaju u vremenu i prostoru, koji su, na putu od rođenja do odraslosti, svaku moguću šansu izgubili ili jednostavno – prespavali.“

Premijera „Kauboja“ bila je u ožujku 2008. godine u Zagrebu, a otada je predstava stekla niz umjetničkih nagrada i priznanja. Takve su: Nagrada hrvatskoga glumišta, Plaketa Grada Zagreba, Vjesnikova nagrada „Dubravko Dujšin“, Nagrada „Ivo Serdar“, Nagrada „Sabrija Biser“, Grand prix, Nagrada „Marul“, Nagrada Slobodne Dalmacije, Nagrada „Fabijan Šovagović“, Nagrada „Ivo Fici“, Nagrada „Petar Kočić“.

Budimpeštanska je publika i ovaj put oduševljeno i burnim aplauzima zahvaljivala kazališnom ansamblu Teatra Exit iz Zagreba.

Marko Dekić

„Ars Naturae Monumenta Croatica, Flora i Fauna“

Zagrebački Hrvatski prirodoslovni muzej, Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krlježe te Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, zajednički su priredili otvorenje izložbe s naslovom „Ars Naturae Monumenta Croatica, Flora i Fauna“ autora Vladimira Pfeifera. Izložba, koja se može vidjeti u auli pečuške škole, otvorena je 15. prosinca. Tom su prigodom goste pozdravili ravnatelj pečuške Hrvatske škole Gabor Győrvári i autor. Izložbu je otvorila Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, a o autoru govorila je Renata Brezinščak u ime Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja. Nakon otvorenja slijedilo je zanimljivo predavanje uz projekciju fotografija autora Vladimira Pfeifera.

Vladimir Pfeifer već je pedesetak godina posvećen prirodoslovnoj fotografiji, posebno

snimanju životinja u slobodnoj prirodi, stvorivši tako dragocjenu dokumentaciju o biljkama i životinjama u Hrvatskoj. Dosada je imao osamdesetak samostalnih izložaba prirodoslovne fotografije po Hrvatskoj i u inozemstvu, a sudjelovao je i mnogim skupnim izložbama. Njegove su fotografije našle svoje mjesto u mnogim knjigama, monografijama i časopisima. Uz fotografiranje ovaj plodni autor napisao je i dvjestotinjak članaka na temu očuvanja prirode i njezine zaštite. Kako kaže Renata Brezinščak: „Autor kao dobar poznavalac prirode i njezinih stanovnika, životinja i biljaka, želi svojim fotografijama i poučiti javnost o važnosti svake pojedine biljke, životinje ili pejzaža. Njegovim fotografijama gotovo i da nije potreban nikakav komentar, zanimljive su svaka za sebe. Sve su fotografije nastale u autorovoj vječitoj potrazi za nečim jedinstvenim, rijetkim, neobičnim.

Radi se o prizorima koje bismo možda očekivali u nekim drugim, egzotičnim zemljama. A oni su sastavni dio hrvatske prirode. Biljke, životinje, krajobrazni svjedok su vremena i stanja prirode koja je još uvijek tu, oko nas, ali koja polako nestaje pred našim očima.“ Pišući o prirodoslovnoj fotografiji Vladimira Pfeifera, Juraj Baldini bilježi: „...neizbježna je konstatacija da se on okušao u svim poljima, kao što je priroda, flora i fauna, osobe kao figure, kao portreti ili kao aktovi, te donekle arhitektura, da bi se na kraju koncentrirao na onu granu koja je najdeficitarnija u hrvatskoj fotoumjetnosti, a to su divlje životinje, ribe i podmorje. (...) Traganje za motivima odrazilo se i u traganju za tehnikom.“

bpb

Trenutak za pjesmu

Anton Slavić

Opomena Novoga ljeta

Opet je došlo – jur po koliki put,
Novo nam ljeto – sve nas opomenut,
Da vrime teče – naši danki curu,
Bliže smo k cilju – bome, svaku uru.

Nisi na zemlji, da si gradiš turme
Ke bi ti slavu po svitu širile.
Slava će propast – a i vrime mine,
Tako ostaju samo uspomene.

Zato se bori – postignut pravi cilj,
Ki da te spuni i va kom hinjbe nij.
Ar čas na zemlji vrime je za djelo,
Da b' ti se ono dobro ugodalo.

Ostavi slijeda u 'vom novom ljetu.
U ovom prolaznom našem životu,
Ko brzo mine, kot i glas po zvoni
I u nepovrat – sve nas tira, goni...

Petrovo Selo – Sambotel

Prošal je „Mladi školnik“

Još je doživio svoj devedeseti rođendan, pak je za par dani, 8. decembra 2009. lita u Sambotelu preminuo „mladi školnik“ (Endre Németh – Bandi bácsi), moj prvi učitelj pred 65 liti.

Na njegovom posljednjem putu – 17. decembra u Sambotelu – sprohodili su ga svoji, poštovatelji, Petrovišćani, nekadašnji učenici, a u duhu sve rodno selo.

Rodjen je u Petrovom Selu 1919. lita u učiteljskoj familiji. Sin „staroga školnika“ (Ivan Németh), učitelja, direktora, kantora, pisca i kompozitora naših lipih hrvatskih jačkov. Otac je od 1904. do 1941. lita učil pokolenja u našem selu, a kad je stupio u mirovinu, sin mu je prikzel njegovu dužnost kot mladi učitelj i kantor, ali 1942. lita dobio je poziv u vojsku. Nek po Drugom svitskom boju 1945. lita se vrnul domon iz zarobljeničtva.

Četiri liti je učil nas, kad su ga 1950. lita nekrivoga otrpimili, prvič u tannicu, a onda pak u logore, u Kistarcsu, kasnije u Recsku. Od glada, teškoga truda, poniženja je trpil 45 misec.

U svoji spominki (memoari) „Ona pedeseta lita“ pita: zašto? Nigdar ga nisu odsudili i zbog toga nisu mu nadomistili kvar, muku, koju se i tako ne more isplatit.

Bolna žena (teta Valika) s dvojom dicom ga je nestrpljivo čekala, doklje se u oktobru 1953. lita oslobodil iz ropstva. Nisu ga već pustili u rodno selo. Pazili su ga kako živi, s kim ima veze.

Teško se namistil kot učitelj u ugarski seli blizu Sambotela. Još dugo lit je živil u strahu. U sedamdeseti liti se godalo da sam u Kermendu (Körmend) u svoji koli čekal na ženu i majku, kad u zrcalu vidim da se po stranki približava k meni jedan sidi muški. Bože dragi, ovo je moj školnik, Bandi bácsi! Skočim iz kol i idem k njemu veselo, smijuć, a on od straha i presenećenja stane, oblidi, ne spozna me. Bandi bači, ja sam Lajoš, Vaš nigdašnji učenik!

Onda mu odlahne, plaćuć me objami i veli: Kad si van koraknul iz koli, se ganul k meni, mislil sam da će me zopet zgrabit (25 lit kasnije). Sestru si je poiskal u Kermendu. Za splašenje sam ga odvezal domon u Sambotel.

U svojoj starosti je naš školnik duga lita služil u kamambskoj crikvi (Kámon) kot kantor, orguljal pri hrvatskih maša u Sambotelu. Strpljivo je upravljal svoju oslabljenu ženu, brinul se za tri kćere i nukiće. Pomiril se sa svojom sudbinom.

Koliko je zgubilo Petrovo Selo da je „mladi školnik“ na sve vijeke bil otkinut od rodno-ga mista, od mista ditinstva i lipe mladosti. Koliko vridnosti se rasprudilo zbog nepravi-

„Bandi bácsi“
u Sambotelu orgula pri hrvatskoj maši

ce, a najveći zgubitnici smo mi, Petrovišćani, ostali.

U njegovi spominki sam štal 590 redic, dvi jačke koje je napamet naučil u Recsku i napisal kad se domon vrnul: „Priča o divojčici prez oca“ i „Balada iz Recska“.

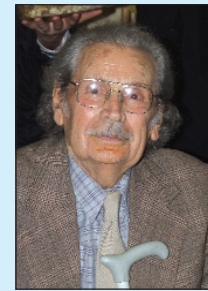
„Živil sam, trpil, preživil“. S ovimi ričami dajem zbogom „mladomu školniku“ uime svih nas koji smo ga poštovali i ljubili.

Pokoj vekovečni daruj mu, Gospodine; amen.

Lajoš Škrapić

Baja

Stipan Kubatov dobitnik ovogodišnje nagrade „Za manjine grada Baje“

Na svečanoj sjednici Gradskog vijeća, u subotu, 19. prosinca, uručene su nagrade grada Baje za 2009. godinu. Kako tom prigodom reče gradonačelnik, Baja čuva okus nekadašnje Monarhije.

Uzajamnim poštivanjem kulture jedni drugih, svojom šarolikošću Baja može poslužiti primjerom u zemlji i Europi. Osvrnuvši se na današnjicu, on je zahvalio na strpljenju, suradnji i ljubavi prema bližnjemu koju su građani pokazali tijekom godine. Među nagrađenima bio je i baća Stipan Kubatov, kojemu je gradonačelnik Zoltan Revfy uručio nagradu „Za manjine grada Baje“.

Stipan Kubatov, koji je nedavno proslavio 90. rođendan (r. 15. prosinca 1919. u Gari), počeo je crtati još u rodnome selu. Nakon umirovljenja ogleda se pastelima i grafika-ma, a najčešće slika stare bajske zgrade, ulice i krajolik Šugavice. Dugogodišnji je član Bajskog amaterskog likovnog kružoka. Izlagao je u mnogim našim naseljima, diljem županije i šire, a rodovi su mu objavljavani i u Hrvatskome glasniku, te Hrvatskom kalendaru i Zornici. Posljednja samostalna izložba postavljena mu je u povodu 90. rođendana na Hrvatskome danu koji je 20. studenog održan u Općeprosvjetnom središtu na Vancagi u Baji.

Bogatstvo...

Školari II. i III. razreda 1938/39. ljeta Petrovoga Sela,
na sredini s učiteljicom Margitom Hajnal ter
„Starim školnikom“ Ivanom Némethom

Petroviska promocija prvoga pop-rock albuma Hrvatov u Ugarskoj

„To je ritam glazbe i života...“

Zajednička fotografija izvođačev

Ne vjerujem da smo u zadnju dob nešto tako nestrpljivo i znatiželjno čekali u Petrovom Selu, kot 18. decembra, u petak, promociju cedejke „Pjesme za prijatelje“ s izvođači, zvjezbani i davno poznati muzičari i pjevači gradišćanske glazbene scene. Svi su se oni poredali na petrovskoj pozornici i za moderatorskim uvodom s puno humora i šale Andraša Handlera, prezentacija je šartala s dinamičnom pjesmom u izvedbi negdašnjega frontmena No Thanxa, Erika Škrapića ki je pred kratkim zatvorio prvo poglavlje u svojoj muzičkoj karijeri i trenutačno pripravlja svoju solističku ploču. Refren dinamične pjesme *Ovo više nisi ti sa „Skinij taj prsten i vrati ga, nisi ga ničim zavrijedila...“* zagrmio je dvoranom, i nije bilo moguće drugamo hititi pogled, človik je nek sidio hipnotiziran od ovoga elementarnoga muža ki je pred našimi očij odrastao iz zgodnoga dičaka i nastao po cijeloj zemlji poznata zvijezda. Kad si je Andraš Handler u ruke zeo „krater za pojačanje glasov“ i zaviknuo je u njega da „*Dame i gospodo, štovani prolaznici, uđite slobodno, danas kuća časti, uđite normalni,*

izađite ludi, mamurni od glazbe, pijani od sreće, uđite, uđite...“ s njegovom pjesmom smo se mogli upoznati na koncertu, u jačenju Rajmunda Filipovića, gdo je drugačije pjevač Pinkice, nepozabljeni solist Gibonni Cover benda. Ako je pak jednom dospio na binu, djelomično i za volju Sabine Balog, a i zbog ljubavnoga dueta s njom, tako uvjerljivo je otpjevao pjesmu *Dva potoka*, da smo šalno dali napomenu, kvizno će se ganuti brbljanje da naš Rajmund ovoj undanskoj lipotici ide u selo (kad su jur i u Gibonni Cover Bendu skupa jačili). U laganom džezu smo našli glasovitoga prijatelja Petrovišćanov, hrvatskoga glumca Stipana Đurića, komu ne bi znali bolju jačku izabrati i dodiliti od *Jesenske zore* na ovom disku. *Život je glazba* od Roberta Harangozoa nije bilo ništa čudnoga, ki njega zna, more potvrditi da „*putuje po divlji voda s pjesmami do luke smirenja*“. Sabina Kapitar, dugoljetošnja pjevačica Pinka-banda, je nas pozvala na letenje, na krilu glazbe s finalnom pjesmom *Glasa Gradišća 2008*, pod naslovom *Na kraju ove pjesme*. Da je petroviski načelnik Mikloš Kohut takaj dobio mjesto na albumu, bilo je samo od sebe razumljivo, kad znamo da je strastveni pjevač

Undanka Sabina Balog i Rajmund Filipović u duetu i pjesmi *Dva potoka*

i gitarist Pinka-banda i nije mu zaman dana tamburaška „petroviska jačka“ u stilu hrvatskoga sastava Gazde. Njegova je pjesma jedna od najjačih na ovoj ploči i zavolj lokalno-ljubavnoga sadržaja i našega najlipšega mjesnoga govora. Isto to se odnosi i na jačku Zorice Móricz-Timar (jedno ljeto pjevačica Pinka-banda, prije član Timar-trija) ka je „tužno čekala od pondiljka do nedilje polag Pinke“. Tome Janković u pjesmi *Noćna vibrira* sa svojim zaljubljenim glasom, a da mi je nek znati gdo bi se nek mogao emotivno suprotstaviti ovoj jački. *To je moj dan*, finalna jačka Glasa Gradišća 2007. pak je bila krajnja pjesma i na ovoj koncertnoj zabavi, ujedno i promociji prvoga pop-rock albuma Hrvatov u Ugarskoj, na koj su izvedeni zato i drugi, pri nas obljubljeni, šlageri iz Hrvatske. To je bilo dvourno muzičko zagrijavanje, objamljenje svih onih na bini ki su uspješno sudjelovali u ovom projektu, a i svih onih ki su došli poslušati i na ta način cijeniti, zahvaliti i pohvaliti vridno djelo ove male oduševljene brigade ka je blagoslovljena talentom, šarmom i atraktivnom pojavom. *We love Ritam Cafe* – su se pismeno javili obožavatelji, a mi ostali gledatelji u tom veselom trenutku smo postali pravoda istomišljeniki.

-Tiho-

Erik Škrapić, donedavni pjevač No Thanxa, rado je sudjelovao konačno i u ovom hrvatskom projektu

Petrovski načelnik, muzičar, frontmen Pinka-banda Mikloš Kohut s prijatelji

O petrovskom promotivnom koncertu albuma *Pjesme za prijatelje*

„Ovo je bilo fantastično...“

Agica Sárközi, Koljnof: Ovo je bilo fantastično za mene. Kćer mi je čera pogledala ov koncert u Budimpešti i rekla je da svakako moram ovo dojt poslušati i pogledati. Ako kanim iskrena

biti, moram reći da smo se mi spremali u Beč, jedan dio našega nastavničkoga zbora je bio u Beču, a to nam je i bliže, ali mislila sam da svakako moram pogledati ove mlade. Med njimi je i naša kolegica Sabina Balog, i na nju smo bili najgerigi, jako sam bila uzbudjena da nju čujem jer znala sam da ima jako dobar glas, svira na gitari, tamburi, vodi naš pjevački zbor i u školi i u Čepregu, a i pleše, znači jako je talentirana osoba. Sad je to i dokaženo jer zapravo se je dobro uključila u ovu grupu ku bi ja poslušala ne znam kako dugo. Žao mi je da nije ovo u Koljnofu, ali nadam se da ćemo imati priliku da čujemo Ritam Cafe i kod nas. Za me je to zvanaredno da se ovi mladi ljudi u 21. stoljeću zanimaju za hrvatsku muziku i da obožavaju hrvatsku muziku u rock stilu. To je kakov novi eksperiment i zaista je velika stvar da u jednom malom selu se je napunila tako velika dvorana i tako čuda ljudi je došlo. Teplo mi je bilo oko srca. Ono ča je ovo desetero mladih ljudi na bini pokazalo to je bilo fantastično, ipak su pokazali, iako nas je Hrvatov sve manje i manje, nešto još znamo načinjiti, popasti, nešto što nije bilo prije, i da moru biti zagriženi za muziku, za hrvatsvo i znadu aktivizirati i mladinu. Ja bi svim poručila neka kupu ov CD, ča su naši Hrvati napravili da se širi hrvatski jezik i naša dobra hrvatska glazba.

Stipan Đurić, jedan od izvodjačev, Santovo-Budimpešta: Ja sam ovde u Petrovom Selu doživio ljude kao rijetke. Dragi ste mi vi, Petrovišćani, najdraži! Bio sam na promotivnim koncertima jedino u Beču i Petrovom Selu, u Budimpešti ne, jer sam imao druge obveze. U neku ruku ja sam se družio i prije s ovom ekipom, na tulumima smo bili, proveli smo dosta vrimena zajedno. Jednom mi je došao u susret Robert Harangozo i pitao me bi li bio voljan sudjelovati u ovom projektu. Ja koji sam dosad sudjelovao u glazbenim formacijama tamburaške glazbe i slično, odazvao sam se tom pozivu i rekao: zašto ne. To je novi izazov, nova ekipa, ali sam medju svojim prijateljima, zašto ne bih mogao otpjevati nekoliko pjesama. Jačke

su apsolutno profesionalne, nemam nikakve primjedbe. Ima ljubavnih priča, ima i pijanih noći u tim pjesmama, ima nedorečenih ljubavi, ali svakako su svi segmenti života dirnuti na ovoj cedejki. Ja samo želim ovoj ekipi i svima nama da proživimo stvarno veliki uspjeh s ovom prvom pločom i da ne stanemo stvarno do desetog albuma. Ovaj bend i njegovi člani, ne zbog mene, jer ja sam samo jedno zrno pijeska u ovoj cijeloj priči, ali oni su zaista zavridili da postanu veliki jer su stvarno talentirani.

Sestre Terika Milišić-Szabó i Marica Milišić-Móricz, Petrovo Selo.

Terika: Jako je lip bio ov večer, zopet sam se ćutila mladom, jako su dobri bili svi, morem reći da i fantastični. U muziki, u jački sve se more vandati, sve dobro i zlo. Najbolje mi se vidi petroviska jačka u koj jači Hajnika Móricz-Timar o tužnom čekanju polag Pinke. Pri toj sam morala i suze suvati najzad u oči...

Marica: Veselim se da sam mogla pogledati ov koncert, a i tomu se veselim da je čuda ljudi došlo na prezentaciju kad za ovim koncertom jako čuda djela stoji. Kad odvud domom prođem, poslušat ću u noći još jednoč ov CD. Ja se ufam da će oni i dalje djelati i neće za ovim krajnapraviti. Ja bi je svaki dan pogledala kad jako rado imam muziku. Dva dane dugo bi je mogla još poslušati.

Beatrix Milišić-Handler, Petrovo Selo: Ja sam jako oduševljena i jako sam gizdava na sve, na njev uspjeh i jako sam i blažena da im se je to ostvarilo što su si željili da su mogli napraviti ov

CD. To je nam, meni i dicit, uvijek teško kad mojega muža nij doma, ali i po ovom koncertu se vidi, vridno je bilo čekati. Mislim da smo Andraša svi nek podupirali da ovo sve se uspješno zgoda. Med svimi jačkami najbolje mi se vidi ona pod naslovom *Noćna*, kad je ta najprlje napisana, a kako mi je on rekao, i meni posvećena. Zato je i srcu mojemu najmilija. Morem reći da sam se skoro zaplakala na kraju koncerta, ne znam u riči povidati kako sam blažena zavolj njih i jako mi je dobra ćut. Vjerujem da su svi skupa dobili još vekšu motivaciju za daljnje djelo.

Zabilježila: -Tiho-

Program pečuškoga Hrvatskog kazališta za siječanj 2010. g.

17. siječnja, u 20 sati, E. Kishon:

„Vjenčani list“, Virovitica

21. siječnja, u 18 sati, otvaranje izložbe Annamárie Horváth, galerija Čopor(t)-Horda

23. siječnja, u 18 sati, E. Kishon:

„Vjenčani list“, Starin

24. siječnja, u 18 sati, S. Mrožek:

„Emigranti“, Mišljen

25. siječnja, u 19 sati, „Raskošno cvjetaju moje ruže“, priča o ljubavi A. P. Čehova i Olge Knipper, Hrvatsko kazalište u Pečuhu, na mađarskom jeziku

29. siječnja, u 18 sati, S. Mrožek:

„Emigranti“, Potonja.

UDVAR – Dana 16. siječnja u mjesnom domu kulture priređuje se poslijenovogodišnje slavlje uz svirku Orkestra „Juice“.

SALANTA – U organizaciji KUD-a „Marica“ iz Salante, 23. siječnja u tamošnjem domu kulture priređuje se bal. Goste bala zabavljat će Orkestar „Podravka“.

POŽEGA – U organizaciji Grada Požege i Društva hrvatskih književnika – Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, u Požegi se od 9. do 15. siječnja održavaju VIII. dani Dobriše Cesarića uz niz programa od izložbe Rije Trdin Ilustracija pjesama Dobriše Cesarića, predstavljanja Zbornika „Ivan Mesner“ do znanstvenog kolokvija „Požega slika, riječ, glazba“, predstavljanja zbirke poezije nagrađene na VII. danima Dobriše Cesarića Ivica Prtenjače „Okrutnost“ do pjesničkih susreta pjesnika i učenika, nastupa suvremenih hrvatskih i inozemnih pjesnika, koncerta Vesne Pisarović i mnogih drugih manifestacija. Susretima sudjeluje i pjesnik, prevoditelj te književni teoretičar i povjesničar književnosti Stjepan Blažetin iz Pečuha.

SERDAHEL – Befana, omiljeni lik iz talijanske tradicije koji dolazi na Sveta tri kralja i daruje dobru djecu, pojavit će se i u Serdahelu, naime talijanski poduzetnik, koji je nakon društvenih promjena izgradio pilanu u mjestu, već treći put priređuje Dan Befane. Priredba je trebala biti održana 9. siječnja, no zbog loših vremenskih prilika odgođena je na sljedeći vikend, na 16. siječnja. Prema programu nastupit će učenici mjesne osnovne škole, tamburaši, te pjevački zbor KUD-a Sumarton, a na kraju programa će se zapaliti Befanin veliki oganj.

Kako je to na prošlogodišnjoj zajedničkoj „javnoj tribini“, održanoj početkom prosinca u našoj obrazovno-odgojnoj ustanovi, ravnateljica Anica Petreš-Németh najavila, 19. prosinca s početkom u 11 sati u našoj školi upriličena je tradicionalna božićna svečanost. Prostrana aula bila je prepuna uzvanika, gostiju, roditelja, prosvjetnih djelatnika i, naravno, učenika koje su pozdravile prigodne riječi ispisane na transparentu: „Radujte se, narodi, kad čujete glas...“, odnosno srdačno slovo ravnateljice ustanove: „Danas slavimo Božić, naš veliki blagdan. Mjesto svetkovanja je obično obitelj i zajednica u kojoj se čovjek dobro osjeća. Božićevanje je uvijek svečano, osobno i zajedničko obogaćenje čovjeka. Božić je stoljećima odgajao čovjeka, i to ne samo kršćanina nego sve, učio temeljne vrednote. Drevni božićni običaji, pjesme i ukrasi i danas imaju mjesta u našem svetkovanju, stvaraju ozračje radosti i svečanosti.“

Uz glasovirsku pratnju nastavnika za glazbeni odgoj Štefa Dombajija svečani je program otvoren s plesnom izvedbom „Nebeski znak“ sedam gracioznih plesačica ansambla „Luč“. Učenica Laura Tišlerić recitirala je stihove „Ljubljenu Jezusu“, a zatim su slijedili „položajnici“, čestitari: Marko Pavleković i Marko Rus. Stihovi Attila Józsefa „Betlehemes“ predstavili su tri kralja: Gašpara, Melhiora i Baltazara (učenici Barnabás Babik, Deniza Kinga Dancs, Milan Palotai i Barnabás Simon). Pjesmu pjesnika Mate Šinkovića „Božićno drivo“ recitirala je učenica Estera Meršić, a splet božićnih pjesama predstavio je zajednički zbor osnovaca, srednjoškolaca i nastavnika. Poznatu božićnu pjesmu „Sveta božićna noć...“ izveo je učenik Nikola Takač.

Božićne čestitke nazočnima je uputio i isusovac Árpád Horváth koji je između ostalog rekao: „Božić je najomiljeniji blagdan kojeg se najradije sjećamo iz djetinjstva. Kaže se da je Božić i znatna ljubav. Toga se dana svatko trudi biti plemenit, stoga se priprema

„Radujte se, narodi, kad čujete glas...“

Božićna svečanosti u HOŠIG-u

za slavlje, kupuje se bor, pripremaju se darovi, specijaliteti za ugošćenje rođaka i najdražih prijatelja. Ali, kako smo sada čuli, uza sve to Božić je blagdan kada slavimo rođenje Isusa Nazarećanina. Kaže se, po našoj vjeri, da su ljudi, na neki način u njemu prepoznali nazočnost Boga. I to se dogodilo za vrijeme onoga drugoga Božića, pa je zbog toga naš narod u svojim drevnim crkvenim pjesmama pjevao tako puno o pastirima i o kraljevima koji su donijeli darove za novorođenog Isusa u Betlehemu. Isus se prikazao ljudima na savršen način. Što nam je Bog htio reći, prenio je po Isusu Kristu. Međutim za nas Božje poruke nisu samo riječi, neki apstraktni govori u religiji i poetici, premda među njima imamo veoma zanimljivih tekstova. Ono što je Bog htio reći, kazao je zapravo preko Isusova života. Božićno je slavlje početak toga božanskoga prikazanja ljudima u Isusu. Život Isusa Krista pak od čiste je ljubavi, stoga je poruka Božja u prvom redu ljubav. Ljubite jedni druge, kaže Isus, kako sam vas ja ljubio. Ljubav pak, svi dobro znamo, univerzalna je. Na koncu konca što nam je u životu važnije od iskrene ljubavi? Zbog toga bi vam svima zaželio, kada doživljavate pravu ljubav, da budete uvijek zahvalni dragom Bogu. Ljubav i Bog nisu dvije različite stvari jer Bog je ljubav.“

Potom su dopredsjednica Marija Lukač i zastupnik Stipan Vujić uručili stipendiju Hrvatske samouprave grada Budimpešte za 2009/10. školsku godinu srednjoškolicima Marku Štajneru, Cintii Nagy, Moniki Szabó, Elizabeti Abraham, Boglarki Deli, Stjepanu Horvatu, Nikoli Takaču i Lauri Tišlerić, te studentima Bei Letenyei i Branku Kovaču.

Priopćeno je da su budimpeštanske hrvatske programe moralno i materijalno podupirale naše samouprave V, IX, XI, XVI, XIX. i XX. okruga te Veleposlanstvo Republike

Hrvatske u Budimpešti. Povelju natječaja mladih fotografa na temu „Život u Hošigu“ predala je Marija Lukač Esteri Modoroši, Leventeu Hlavaču, Szabolcsu Kissu te sestrama Cintii i Dorki Parádi. Prvo mjesto pripalo je Leventeu Pénteku.

Čestite božićne blagdane i sretnu Novu godinu u ime veleposlanika Ivana Bandića i njegovih suradnika zaželjela je i Silvija Malnar koja je ujedno predala našoj školi poklon-knjige.

Zahvaljujući na prelijepomu božićnom programu svojim kolegicama i kolegama – Anici Mandić, Snježani Baltin, Biserki Brindzi, Štefu Dombajiju, Mariki Silčanov-Kričković, Iloni Vass, Editi Gardos i Zoltánu Csomósu, te roditeljima i nastavnicima na suradnji tijekom godine, ravnateljica Anica Petreš-Németh zaželjela je svima blagoslovljene božićne blagdane i sretnu Novu godinu.

M. Dekić

Mohač

„Baština” – Natječaj za primijenjenu umjetnost i esej

Mohačko Kino „Kossuth”, Omladinski klub Ima 1 mjesto (Kossuth Filmszínház, Van 1 Hely Ifjúsági Klub, 7700 Mohács, Deák tér) raspisuje natječaj na temu „Kulturna, duhovna i svjetska baština u zemljama prijateljskih gradova (Hrvatska, Njemačka, Rumunjska, Francuska, Poljska, Turska). Natječaj je otvoren do 31. siječnja 2010. godine. Natjecati se mogu žitelji grada Mohača i njegove okolice.

1. Natječaj za primijenjenu umjetnost

Dobne kategorije: 12–15, 16–18, iznad 18 godina. Radovi se mogu izraditi slobodnom tehnikom bilo kakve veličine: može se čak i modelirati neka zgrada, ali jednako tako, kao i kod eseja, neka bude jasno što je motiviralo natjecatelja u odabiru predmeta ili običaja.

2. Natječaj za esej

Dobne kategorije: 12–15, 16–18, iznad 18 godina. Natjecati se mogu: pojedinci, skupine, s esejom maksimalnog opsega od tri stranice, od čega na pola stranice treba izložiti zbog čega je odabrana određena zgrada, običaj itd.

Na predanim radovima, esejima potrebno je navesti ime, dob, telefonski broj i adresu natjecatelja. Nagradivanje: najbolji radovi bit će izloženi na Pohodu bušara 2010. godine.

Pobjednici svake kategorije bit će posebno nagrađeni.

Opširnija obavijest na www.mertvan1hely.5mp.eu ili mohacsmozi@gmail.com – te na telefonu: 311-031.

S. B.

BAJA – Na svečanoj završnici IX. županijske narodnosne smotre folklor za djecu i mladež, koja je 18. prosinca priređena u povodu tradicionalnog Dana manjina u bajscome Njemačkom prosvjetnom središtu, nastupilo je deset najboljih narodnosnih društava, pjevačkih zborova i orkestara, među njima Plesna skupina Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma iz Santova, Ženski trio „Dušenici” iz Dušnoka i plesna skupina Hrvatske kulturne udruge „Vodenica” iz Bačina. Dodajmo da su im nakon nastupa nagrade, koje su osigurali Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, Hrvatska državna samouprava i Savez Hrvata u Mađarskoj,

Plesna skupina Hrvatske kulturne udruge „Vodenica” iz Bačina

Plesna skupina Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma iz Santova

uručili generalna konzulica Ljiljana Pancirov, predsjednik Saveza Hrvata Joso Ostrogonac i članica Odbora za odgoj i obrazovanje Skupštine HDS-a Angela Šokac Marković. Županijska referentica za manjine Ildikó Baranyai Ágfalvi priredbu je ocijenila uspješnom, te je na kraju zahvalila svim organizatorima, posebno domaćinima priredaba kojima je uručila prigodne poklone.

MALA
STRANICA

Izradila: Dijana Kovači
iz Fičehaza

SANTOVO – U ponedjeljak, 21. prosinca, u organizaciji Hrvatske osnovne škole, u Santovu je priređen već tradicionalni prigodni kulturni program za Božić. Na svečanosti, koja je upriličena u prepunoj kinodvorani mjesnog doma kulture, učenici škole od 1. do 8. razreda prikazali su cjelovečernji program uz prigodne recitacije, igrokaze i pjesme. Nadolazeće blagdane, sretan Božić i blagoslovljenu novu godinu na kraju programa učenicima, nastavnici, roditeljima, te svim okupljenima zaželio je Joso Šibalin, ravnatelj škole.

SANTOVO – Već po običaju, uoči blagdana Božića, 22. prosinca, skupina betlehemara, koju je uvježbao umirovljeni učitelj Marin Velin, s pastirskom igrom obilazila je hrvatske domove u Santovu. U pratnji Ilije Stipanova betlehemari su toga popodneva posjetili tridesetak kuća. Pastirsku igru, s prigodnim stihovima i pjesmama na hrvatskom jeziku prikazali su i na svečanosti četvrte nedjelje došašća, 20. prosinca (na slici), u povodu paljenja svijeće na velikom adventskom vijencu koji je postavljen na središnjemu seoskom trgu.

Božićni koncert u Kemlji

Crikva Hrvatske Kemlje u zimskoj idili

Hladno je. Oštar vjetar puše. Pada snig. Naši ljudi se pripremaju na koncert. Čekamo goste ki ćeju s nami nastupiti va našoj crikvi. Pola šest je, vjetar nosi snig. Svi smo prestrašeni da nećeju dojt jačkari. Čekamo je iz Staroga Grada i iz Ugarske Kemlje. Ali na dob su svi ovde bili. Crikva je bila puna ljudi. Predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Marija Nović-Štipković je održala svečani govor. Zatim je počeo koncert s učenički iz mjesne osnovne škole. Oni su jačili na tri jeziki. Jako je glušala crikva od lipih jačak. Drugi su bili starogradski jačkari. Lipe nove božićne pjesme su se naučili, jako velik uspjeh su imali. Treta grupa je bila niščka. Jačkarni zbor iz Ugarske Kemlje je jačio niške i ugarske pjesme. Svečani program je završio naš kuruš Mali Dunaj. Uz lipe stare hrvatske božićne jačke su jačili i svitske pjesme. Na koncu koncerta su skupa svi diozimatelji zjačili pjesmu „Tiha noć” na niškom, hrvatskom i ugarskom jeziku. Za programom smo pozvali sve sudionike va školu na pogače i vino, a onde smo si svi dalje jačili. Iako je vrijeme bilo jako čemerno, tim lipši je bio naš svečani večer.

*Marija Nović-Štipković
Foto: Tiho*

KERESTUR – Osnovno obrazovno središte „Nikola Zrinski” pred Božić je objavilo natječaj u izradi malih betlehema. Natječaje su ocijenili u tri kategorije: u pojedinačnom natjecanju djece prvo mjesto postigla je Ema Molnar, u skupnom natjecanju ekipa Riharda Sabadoša, Grge Karpatija i Marka Karpatija, a u kategoriji za odrasle najljepši betlehem izradila je Beli Balázsneć.

Božićni koncert i prva tamburaška maša u Nardi

Tamburaši s petroviskim Rajmundom Filipovićem

Gusti snig je pokrio ulice i stane južnoga Gradišća 19. decembra, u subotu, ali oko nardanske crikve u otpodnevnoj škurini još se je naglo povećao promet. U susjednoj zgradi negdašnje čuvarnice žene su nanosile pečeno, poharaja, Emil Bošić i njegove pomoćnice pripravili su se na agape s tejom i zakipljenim vinom. Nardanska Hrvatska manjinska samouprava, na čelu s Julijanom Bošić-Nemet, jur treći put je pozvala stanovnike na skupno veselje u adventskom času. Dovidob su svenek pozvali goste iz Hrvatske, ali ovom prilikom su se odlučili da će svoje vjernike presenetiti neobičnom tamburaškom pratnjom pri maši ku je celebrirao farnik Tamás Várhelyi. Omladinski tamburaški sastav pomoću mjesne Hrvatske manjinske samouprave je započeo svoje djelovanje pred dvimi ljeti, pod peljanjem petroviskoga tamburaša Rajmunda Filipovića. Na ovu zvanarednu priliku su si zavježbali i predstavili svoj muzički program od prekrasnih jačkov kot *Radujte se, narodi, Svi slavimo, Bila jedna duga cesta, U to vrijeme godišta*. Pri kraju crikvenoga obreda i sam dušobrižnik je zahvalio tamburašem za nastup uz riči zaufanja da će se muzičari i pri

drugi prilika pripravljati sličnim programom kojim razveselu ne samo slušateljstvo nek i srce Jezuševu. Na kraju maše mjesni pjevački zbor se je takaj priključio svečanoj atmosferi i pod dirigiranjem Magde Horvat-Nemet izvedene su božićne i adventske pjesme na hrvatskom jeziku. Dokle je vani polako zavladała bilina, frake smo morali skupavleći na sebi, a na velikom adventskom vijencu, pri ulazu sela, tri lampaši su sipali svitlinu na okolicu kulturnoga doma. Te subote svi smo domom prošli tako da smo si zaželjili blažene, mirne svetke, i onda još nismo znali da će nekim nevjernikom uprav na Badnjak pasti napamet provaliti u nardansku crikvu. Na svu sriću, ništ nisu mogli pokrasti, ali materijalni kvar i ovak je dost velik.

-Tiho-

Mjesni pjevački zbor je dao prekrasni božićni koncert

Nardanska crikva ku su na Badnjak „posjetili” provalniki

Kačmar

Svečani koncert za Božić

Bunjevački dio programa započeo je pjesmom Kolo igra u izvedbi Stipana Đurića i Orkestra «Vizin»

U suorganizaciji seoske, hrvatske i njemačke manjinske samouprave, u ponedjeljak, 28. prosinca, u Kačmaru je četvrti put zaredom priređen svečani, Božićni koncert koji je upriličen u mjesnom domu kulture.

Nazočne je uime sela Kačmara na mađarskom jeziku pozdravila Iona Szvoreny Bezzeg, a uime Njemačke manjinske samouprave na njemačkom jeziku Agika Varadi Vujkov. Na hrvatskom jeziku uime Hrvatske

manjinske samouprave okupljene i izvođače pozdravila je Teza Vujkov Balažić, među njima posebno Stipana Đurića iz Budimpešte i Orkestar „Vizin” iz Pečuha, te svima zaželjela sretnu novu, 2010. godinu stihovima: „Godine idu, godine lete / Nekuda jure, stalno se žure. / Moje su želje uvijek iste, / Najljepše, najbolje, iskrene i čiste!”

Prvo su nastupili János Knipf sa sinom na harmonici, te Reiter-trio iz Baškuta.

Nakon njih predstavili su se Orkestar „Vizin” iz Pečuha i Stipan Đurić iz Budimpešte, koji je svojim pjevanjem očarao sve Kačmarce u prepunom domu kulture. Stipan Đurić pjesmom „Kolo igra, tamburica svira” pozdravio je publiku, Kačmarce, rodbinu, znance, pa je nastavio s bunjevačkim i starogradskim pjesmama.

Nakon programa načelnik sela Endre Pal sve izvođače koncerta pozvao je na skroman prijam u Seosku kuću, te im zahvalio na lijepom programu i zaželio im sretnu novu, 2010. godinu.

Kačmarski je koncert ostvaren potporom Hrvatske samouprave grada Budimpešte, Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, kačmarske Hrvatske i Njemačke manjinske samouprave – izvijestila nas je ukratko Teza Vujkov Balažić.

Stipana Balatinac

Susret zborova u Dušnoku

U suorganizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave i Hrvatskoga crkvenog pjevačkog zbora, u utorak, 29. prosinca, u Dušnoku je priređen tradicionalni Božićni koncert. Susret zborova u prepunoj župnoj crkvi, kao i svake godine okićenoj i uljepšanoj borovim grančicama, rezbarenom betlehemsom štalicom, već po običaju, u ranim popodnevним satima počeo je hrvatskim misnim slavljem koje je predvodio santovački župnik Imre Polyák, a svojim pjevanjem uljepšao pučki crkveni zbor iz Santova pod vodstvom santovačkoga kantora Zsolta Siroka. Svojom nazočnošću dušnočku svečanost uveličali su

Joso Sibalin, predsjednik Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, Angela Šokac Marković, predsjednica Bačvanskog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj, načelnik sela Petar Palotai sa suprugom, te nekolicina predsjednika i zastupnika mjesnih hrvatskih samouprava iz Bačke i Baranje.

Nakon mise i pozdravnih riječi zastupnika hrvatske samouprave Ivana Bolvarija, uslijedio je jednoipolsatni koncert na kojemu je ove godine sudjelovalo čak devet crkvenih pjevačkih zborova iz Aljmaša, Baje, Kačmara, Kalače, Santova, Vršende, i tri pjevačka zbora (Biser, Pravi biser i Izvorni pjevački zbor) iz

Dušnoka, koji su većinom izvodili tradicionalne božićne crkvene pjesme. Svi su oni već pjevali u Dušnoku, ali će ovogodišnji (deveti u nizu) koncert odnosno susret hrvatskih crkvenih zborova ostati zapamćen i po rekordnom broju (9) sudionika, sa 160-ak gostiju.

Kao i svake godine, božićni je susret završen zajedničkom pjesmom svih sudionika i okupljenih, a druženje je nastavljeno u domu kulture, koji je nedavno dobio proširenu i obnovljenu pozornicu, zajedničkom večerom svih sudionika. Kako nam reče predsjednica Matija Mandić Goher, poticateljica i sve ovo vrijeme glavna organizatorica dušnočkog susreta, dogodine priredit će se jubilarni, deseti, Božićni koncert. S. B.

Dio okupljenih i gostiju u župnoj crkvi

Jedan od devet zborova, Ženski pjevački zbor «Biser», otvorio je Susret crkvenih zborova u Dušnoku

OGLAS

Neprofitni d. o. o. „Croatica” traži suradnika u punom statusu, u djelokrugu grafičara, te stručnjaka za prelamanje.

Poznavanje programa: Photoshop, Quark, In Design, Ilustrator.

Prednost: poznavanje hrvatskoga jezika.

Zapošljavanje: odmah.

Radno mjesto: Budimpešta, VI. okrug, Ul. Nagymező 68.

Životopise s naznakom o traženoj plaći očekujemo na mail adresu:

croatica@croatica.hu.

HÍRDETÉS

Croatica Nonprofit Kft. főállású munkatársat keres, grafikus, tördelői munkakörben.

Programismeret: Photoshop, Quark, In Design, Illusztrátor.

Előny: horvát nyelvtudás.

Munkakezdés: azonnal.

Munkahely: Budapest,

VI. ker. Nagymező u. 68.

Önéletrajzokat fizetési igény megjelölésével a következő e-mail címre várunk:

croatica@croatica.hu.

Susreti zborova u Pomurju

Pjevački zbor iz Fičehazu

Žitelji hrvatskih pomorskih naselja vrlo rado pjevaju i slušaju hrvatske pučke pjesme, a pojavljivanjem tamburice u regiji, pjesme su postale omiljenije i među mladim naraštajima. Nastup zborova na susretima uvijek je dobra prigoda da se nauči pokoja nova pjesma, da se druži korisno u duhu gajenja hrvatske kulture. Pred kraj godine ustrojen je Susret zborova u Fičehazu i u Sepetniku.

U Fičehazu organizacijske poslove preuzela je voditeljica kulturnog doma Žuzana Tot, koja je željela okupiti razne naraštaje naselja na Susret zborova. Otkada se u naselju zatvorila osnovna škola, kulturnih programa ima rjeđe, pa takvi programi obrađuju ponajprije starije osobe i mlade naraštaje. Dobra je to prigoda da se programom predstavljaju i polaznici dječjeg vrtića. Tako su i oni nastupili, s mađarskim i hrvatskim pjesmicama, igricama, igrokazom, na radost mještana. Ovom je prigodom nastupio i mjesni Ženski

pjevački zbor, čije se članstvo, nažalost, smanjuje, a mladih nema. Možda će umilni glas citre, što je izuzetno lijepo zvučala, primamiti neke nove članice. Nade još ima za podmladak, jer su djeca nastupala s veseljem.

Hrvatska manjinska samouprava u Sepetniku nema teškoća sa članstvom, postupno se povećava i ima sve više djevojaka. Prema riječima predsjednika manjinske samouprave Zoltana Markača, to su djevojčice koje uče hrvatski jezik na tečaju manjinske samouprave. Osim što rado uče jezik, rado uče i lijepe hrvatske pjesme. Voditeljica im je Laura Tánkos, profesorica glazbene umjetnosti. Probaju dvotjedno, a pred većim nastupima češće. Članice su zbora presretne što su ovaj put bile domaćini u organiziranju Susreta na kojem su nastupili zborovi iz Kaniže, Pustare, Petribe i Mlinaraca, kao i u Fičehazu.

Beta

BUDIMPEŠTA – Hrvatska samouprava Budimpešte i Hrvatska manjinska samouprava Ferencvaroša zajednički priređuju Hrvatsku kulturnu večer, koja će biti održana 16. siječnja (subota) 2010. godine s početkom u 18 sati, u restoranu Kalocsai Paprika Csárda (Budimpešta VIII., Bláthy Ottó u. 13.). U kulturnom programu sudjeluju: Plesna skupina «Marica» iz Salante, osječki Tamburaški sastav «Džentlmeni», Orkestar «Podravka» i pjevač Stipan Đurić.

.....
Prela i balovi u Bačkoj

16. siječnja **ČAVOLJ** – Bunjevačko prelo
Goste zabavlja:

TS «Bačka» – Gara

23. siječnja **DUŠNOK** – Racko prelo
Goste zabavlja:

**Orkestar «Zora» – Tukulja
GARA – Bunjevačko prelo**

Goste zabavlja:

TS «Bačka» – Gara

30. siječnja **BAJA** – Veliko prelo
Goste zabavlja:

**Orkestar «Vizin» – Pečuh
Orkestar «Čabar» – Baja**

Pjevački zbor iz Sepetnika